

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΓΙΩΝΑΣ

Βουλευτής Χαλκιδικής-ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Γεώργιο Σταθάκη

ΘΕΜΑ: «Εφαρμογή των Οδηγιών 92/43/ΕΟΚ και 79/409/ΕΟΚ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, αναφορικά με το δίκτυο NATURA 2000 στην Ελλάδα και συγκεκριμένα για την περιοχή ΟΡΟΣ ΧΟΛΟΜΩΝ στη Χαλκιδική»

Σε εφαρμογή της Οδηγίας 92/43 της ΕΟΚ, η Ελλάδα από τη δεκαετία του 1990 ανέλαβε να εκτελέσει, μετά από σχετική έγκριση των αρμόδιων Ευρωπαϊκών Επιτροπών (Επιτροπή HABITAT και Επιτροπή LIFE), το έργο NATURA 2000 από 1/6/1994 μέχρι 31/3/1996. Το έργο χρηματοδοτήθηκε κατά 75% από την Ευρωπαϊκή Ένωση και κατά 25% από τις Εθνικές Αρχές (τα τότε Υπουργεία Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Γεωργίας).

Το όρος Χολομών στη Χαλκιδική ήταν μία από τις περιοχές που επιλέχθηκε στο πλαίσιο του έργου, καθόσον προτάθηκε από τις Ελληνικές Αρχές και εγκρίθηκε από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως Περιοχή Ειδικής Προστασίας «Special Protection Area (SPA)», με κωδικό SITE: GR1270012 το έτος 1997, αλλά και ως Περιοχή Κοινοτικού Ενδιαφέροντος «Site of Community Importance (SCI)», όπως και ως Περιοχή Ειδικής Διατήρησης «Special Area of Conservation (SAC)» με κωδικό SITE: GR1270001. Η πρώτη περίπτωση από τις δύο τελευταίες (SCI) προτάθηκε το έτος 1996 και επικυρώθηκε το 2006, ενώ για τη δεύτερη (SAC) η διαδικασία ολοκληρώθηκε το 2011. Το όρος Χολομών, ως Περιοχή Κοινοτικού Ενδιαφέροντος (SCI), αλλά και ως Περιοχή Ειδικής Διατήρησης (SAC) εντάχθηκε στο έργο LIFE – Φύση, σύμφωνα με την Κοινοτική Οδηγία 79/409 ΕΟΚ, με συγχρηματοδότηση κατά 65% από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και 35% από τα πιο πάνω αναφερθέντα Υπουργεία.

Η Οδηγία 79/409/ΕΟΚ για την προστασία των άγριων πτηνών του Παραρτήματος Ι, έχει επικαιροποιηθεί με νεότερη, την Οδηγία 2009/147/ΕΚ με τον ίδιο τίτλο «περί της προστασίας των άγριων πτηνών». Η επικαιροποιημένη Οδηγία 2009/147/ΕΚ (άρθρο 2)

υποχρεώνει τα κράτη μέλη, να λάβουν τα αναγκαία μέτρα, με σκοπό «την προστασία και διαχείριση των πληθυσμών όλων των ειδών των πτηνών που αναφέρονται στο άρθρο 1 σε επίπεδο που να ανταποκρίνεται ιδιαίτερα στις οικολογικές, επιστημονικές και μορφωτικές απαιτήσεις, λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη τις οικονομικές και ψυχαγωγικές απαιτήσεις». Εκτός από τις ειδικές διατάξεις του άρθρου 4 για τον χαρακτηρισμό ζωνών ειδικής προστασίας, στο άρθρο 3 καθορίζεται η προστασία των οικοτόπων για το σύνολο των υποκείμενων πτηνών. Επομένως τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να λάβουν υπόψη τους, τις αναφερόμενες στο άρθρο 2 απαιτήσεις, να εξασφαλίσουν με επάρκεια τη βιοποικιλότητα των ενδημικών ειδών, καθώς και τη μακροπρόθεσμη προστασία ή αποκατάστασή τους. Ένεκα τούτου η Οδηγία προβλέπει (άρθρο 4) την ειδική υποχρέωση των κρατών μελών για ίδρυση περιοχών ειδικής προστασίας (Special Protection Areas – SPAs). Για τα αναφερόμενα στο παράρτημα Ι είδη λαμβάνονται μέτρα ειδικής προστασίας σε σχέση με τους οικοτόπους τους. Το παράρτημα Ι περιλαμβάνει 182 είδη ή υποείδη πτηνών. Τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να υποδείξουν και να δηλώσουν τις κατάλληλες περιοχές για τη διατήρηση των ειδών αυτών, χαρακτηρίζοντας αυτές ως περιοχές προστασίας.

Το άρθρο 4 της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ ρυθμίζει το κριτήριο της ύπαρξης συγκεκριμένων ειδών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για την ένταξη της περιοχής στο προστατευτικό δίκτυο NATURA 2000. Στα στοιχεία της Κοινότητας για τη NATURA 2000 (STANDARD DATA FORMS) και συγκεκριμένα για το όρος Χολομών, αναφέρονται τα είδη της πανίδας που φιλοξενεί και δηλώθηκαν στη Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η παρουσία των οποίων αμφισβητείται σε κάθε περίπτωση. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι από μαρτυρίες (κατοίκων της περιοχής, κυνηγούς, κατοίκους της υπαίθρου, περιπατητές, αλλά και ειδικούς με το αντικείμενο) διαπιστώνεται απόλυτη ταύτιση, ότι δηλαδή δεν υπάρχουν τα πλείστα των αρπακτικών πτηνών, όπως ενδεικτικά γίνεται αναφορά για τα απειλούμενα αρπακτικά σταυραετοί, φιδαιτοί, τσίφτης, σφηκιάρης, πετρίτες και άλλα των οικογενειών Falconiformes, Falkonidai, αλλά και το σύνολο των υδρόβιων, καθόσον στο όρος Χολομών δεν υπάρχουν σχηματοποιημένοι υγροβιότοποι, ούτε λίμνες και ποτάμια. Η μη ύπαρξη υγροβιότοπων καταδεικνύει σαφέστατα ότι είναι αδύνατον να επιβιώσει και το είδος *Lutra lutra* (βίδρες) που δηλώθηκε, προκειμένου να τεκμηριωθεί κατά την αξιολόγηση ένταξης η εφαρμογή του άρθρου 4 της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ, αλλά και του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ προς επιβεβαίωση του χαρακτηρισμού της ως Περιοχή Κοινοτικού Ενδιαφέροντος (SCI).

Έχουν περάσει είκοσι χρόνια σχεδόν από την ένταξη της περιοχής στο δίκτυο NATURA 2000. Από τις πιο πάνω Οδηγίες του Κοινοτικού Δικαίου που χρηματοδοτούν το έργο αυτό προκύπτουν δεσμεύσεις και υποχρεώσεις για τα κράτη μέλη. Από πρόσφατη έρευνα της διαΝΕΟσις για τις περιοχές Natura 2000 στην Ελλάδα εύκολα διαπιστώνει ο καθένας τις διαστάσεις της προβληματικής λειτουργίας των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών. Το άρθρο 4 παράγραφος 4 της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ προβλέπει ότι τα κράτη

μέλη οφείλουν να υιοθετήσουν κατάλληλα μέτρα στις ζώνες προστασίας των οικοτόπων, καθώς και προστατευτικά - διαχειριστικά μέτρα για τυχόν επιζήμιες για τα πτηνά διαταράξεις. Επιπρόσθετα τα κράτη μέλη οφείλουν να προστατεύουν τους οικοτόπους από τη ρύπανση και φθορά τους, για την προστασία των πτηνών στις περιοχές του δικτύου NATURA 2000. Οι κάτοικοι της περιοχής μέχρι σήμερα δεν έχουν αντιληφθεί προστατευτικές δράσεις και εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων στο Χολομώντα, που να καλύπτονται από το ισχύον νομικό πλαίσιο εφαρμογής των Οδηγιών, προκειμένου να συμβάλουν στην προστασία της άγριας πανίδας και χλωρίδας, στην αύξηση των πληθυσμών, αλλά και στη βελτίωση των οικοτόπων.

Το δίκτυο NATURA 2000 δημιουργήθηκε για να προστατεύσει και να βελτιώσει τους πληθυσμούς της απειλούμενης πτηνοπανίδας και τους οικοτόπους της. Θεσμοθετήθηκε προκειμένου να το αγαπήσει ο κόσμος, να το προστατεύσει, να βιοποριστεί μαζί του και όχι για το αντίθετο. Γι' αυτό εξάλλου προβλέπει ως απολύτως απαραίτητο στοιχείο τη συναίνεση της τοπικής κοινωνίας για την ένταξη περιοχών στο εν λόγω δίκτυο προστασίας, με βάση τα συγκεκριμένα επιστημονικά κριτήρια, τα οποία στην περίπτωση αυτή φαίνεται ότι δεν τηρήθηκαν. Σε κάθε περίπτωση η Ελλάδα έχει την υποχρέωση να ενημερώνει με τις αναγκαίες πληροφορίες την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προκειμένου να λαμβάνονται κατάλληλες πρωτοβουλίες για τον αναγκαίο συντονισμό, ώστε οι αναφερόμενες, στις παραγράφους 1, και 2, του άρθρου 4, ζώνες να αποτελούν συνεκτικό δίκτυο που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις προστασίας των ειδών, σύμφωνα με το ισχύον Ευρωπαϊκό δίκαιο. Η παραβίαση της υποχρέωσης ενημέρωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αποτελεί παραβίαση των ιδρυτικών συνθηκών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Κατά συνέπεια τα κράτη μέλη και φυσικά η Ελλάδα οφείλουν να διαβιβάσουν τα πραγματικά στοιχεία για τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Άρθρο 4 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ).

Μετά τα πιο πάνω αναφερθέντα:

Καλείται ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας να δώσει λεπτομερείς εξηγήσεις, με τεκμηριωμένα στοιχεία, για τις ακόλουθες ερωτήσεις που αφορούν την εφαρμογή των Κοινοτικών Οδηγιών 92/43/ΕΟΚ και της 79/409/ΕΟΚ, αλλά και της επικαιροποιημένης οδηγίας 2009/147/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναφορικά με το δίκτυο NATURA 2000 στην Ελλάδα και συγκεκριμένα για την περιοχή ΟΡΟΣ ΧΟΛΟΜΩΝ στη Χαλκιδική, με κωδικούς: SITE GR1270012 και SITE: GR1270001.

1. Είναι υπαρκτά στην περιοχή όλα τα είδη που δηλώθηκαν ότι φιλοξενούνται στην προστατευόμενη περιοχή όρος Χολομών (Natura 2000) και ειδικότερα τα απειλούμενα με εξαφάνιση αρπακτικά και υδρόβια πτηνά, αλλά και το σύνολο των ειδών της άγριας πανίδας, όπως βίδρες και άλλα;
2. Αναγνωρίστηκαν και πιστοποιήθηκαν (στο πεδίο) τα είδη και το πλήθος της πτηνοπανίδας, ειδικά των αρπακτικών και των υδρόβιων, αλλά και γενικά της

- απειλούμενης πανίδας που αναφέρονται στις «STANDARD DATA FORMS» για το όρος Χολομών ως ζώνη προστασίας του δικτύου NATURA 2000 ή εξολοκλήρου/ σε περιπτώσεις βασίστηκαν μόνον στην πριν κάποιων αιώνων βιβλιογραφία που αφορά πιθανόν ευρύτερες περιοχές ή γεωγραφικές ζώνες;
3. Λαμβάνονται όλα τα προβλεπόμενα προστατευτικά και διαχειριστικά μέτρα που απορρέουν από την Κοινοτική νομοθεσία; Ειδικότερα η προστατευόμενη περιοχή υπόκειται σε καθεστώς διαχείρισης σύμφωνα με την έκθεση ένταξης που έχει υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αν ναι ποια είναι τα μέχρι σήμερα ληφθέντα μέτρα;
 4. Έχει παραβιαστεί μέχρι σήμερα η υποχρέωση της ενημέρωσης εκ μέρους της Ελλάδας προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αν ναι ως προς τι;
 5. Πόσες επίσημες ενημερωτικές εκθέσεις και αξιολογήσεις για τον Χολομώντα στο πλαίσιο της Natura 2000 έχουν υποβληθεί μέχρι σήμερα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ποιες είναι αυτές;
 6. Υφίσταται η ρητή συναίνεση της τοπικής κοινωνίας για την ένταξη του Χολομώντα στο δίκτυο NATURA 2000, ειδικότερα της τοπικής κοινωνίας του χωριού Ταξιάρχης, του μόνου που βρίσκεται στο κέντρο (πυρήνα) της προστατευόμενης περιοχής και αν ναι, πως τεκμηριώνεται αυτό;
 7. Μήπως το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας οφείλει να κινήσει τις διαδικασίες και να ζητήσει αρμοδίως την απένταξη της περιοχής από το δίκτυο NATURA 2000, καθόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που χαρακτηρίζουν το όρος Χολομών ως Περιοχή Ειδικής Προστασίας (SPA)», ως Περιοχή Κοινοτικού Ενδιαφέροντος (SCI), αλλά και ως Περιοχή Ειδικής Διατήρησης (SAC).

Ο ερωτών Βουλευτής

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΓΙΩΝΑΣ